בזו:

אומרים מלמטה אמר ר' יהודה לא תהא

מחיצה גדולה מן הכותל שביניהן שאמר רבה

בר בר חנה אמר רבי יוחנן ר' יהודה בשימת

רבי יוםי אמרה דאמר מחיצה תלויה מתרת

ולא היא לא ר' יהודה סבר לה כר' יוםי ולא

ר' יוםי סבר לה כר' יהודה לא ר' יהודה סבר

לה כר' יוםי עד כאן לא קאמר ר' יהודה התם

אלא בעירובי חצירות דרבנן אבל הכא סוכה

דאורייתא לא ולא רבי יוםי סבר לה כר' יהודה

עד כאן לא קאמר ר' יוםי הכא אלא בסוכה

דמצות עשה אבל שבת דאיסור סקילה לא

ואם תאמר מעשה שנעשה בציפורי על פי מי

נעשה לא על פי רבי יוםי אלא על פי רבי

ישמעאל ברבי יוםי ומאי מעשה יידכי אתא

רב דימי אמר פעם אחת שכחו ולא הביאו

ם"ת מערב שבת למחר פירסו סדינין על גבי

העמודים והביאו ספר תורה וקראו בו פירסו

סלקא דעתך מהיכן הביאום בשבת אלא

מצאו סדינין פרוסין על גבי העמודים והביאו

ספר תורה וקראו בו אמר רב חסדא אמר

אבימי מחצלת ארבעה ומשהו מתרת

בסוכה משום דופן היכי עביד תלי ליה

באמצע פחות משלשה לממה ופחות משלשה

למעלה וכל פחות משלשה כלבוד דמי

פשיטא יומהו דתימא חד לבוד אמרינן תרי

לבוד לא אמרינן קמ"ל מיתיבי מחצלת שבעה

ומשהו מתרת בסוכה משום דופן כי תניא

ההיא יבסוכה גדולה ומאי קא משמע לן

דמשלשלין דפנות מלמעלה לממה כרבי

יוםי אמר רבי אמי פם ארבעה ומשהו מתיר

בסוכה משום דופן ומוקים ליה בפחות

רבינו חננאל

מרל סעיף ט:

אמר ר' יהודה לא תהא מחיצה גדולה מן הכותל שביניהם. **פירוש** תנא קמא . דמתני' סבר המשלשל יפנות מלמעלה למטה משלשם מן הסכך עד קרקעיתה של סוכה, אם קו קפיזור של סוכוז, אם מגיע הדופן המשולשל קרוב לקרקעית הסוכה פחות מג טפורם, אמריבן (ד')כל פחות מג' כלבוד דמי וכאלו בקרקעית הסוכה הגיע, לפיכך הוא דופן כשר, אבל אם למעלה מג' טפחים פסולה, שאינו דופז כשר. אבל אם הדופז עולה מקרקעית הסוכה ולמעלה, אם יש בזה הדופן י׳ טפחים אפילו אחריו אויר, דופן כשר הוא והסוכה כשרה. ר׳ יוסי אומר גם הדופן היורד מז הסכר אם יש בו י׳ . טפחים, אפילו נשאר בין קרקעית הסוכה ובין הדופן . . . יותר מי' טפחים כשר. . דין דופן העולה ממטה . למעלה ודין הדופן היורד שוין, ורואין הדופן היורד התלוי כאלו יורד וסותם. וקאמר ר' יהודה בענין בור . שבין שתי חצירות והבור חפור בעוביו של כותל וכותל המחיצה שבין שתי החצירות יורד וסותם על פי הבור, ונשאר מקצת פי הבור פתוח בחצר זה ומקצת בור מצד האחר האחרת, שבהן ממלאין מים מן הבור, ואמר ר' יהודה רואיז זה . הכותל שעל פי הבור יורד המים. נמצאת משנת ר׳ יהודה ששנה כי הכותל שהוא תלוי בחללו של בור המחלק בין שתי חצירות, יורד וסותם ומתיר הבור זה לזה (וזה לזה), על דעת ר' יוסי דמתני' ששנה כי הדופן [היורד] מן הסכך ותלוי, אם יש בו י' טפחים. אע"פ שביז ב. הדופן ובין קרקעית הסוכה אויר הרבה, הדופן התלוי מתיר הסוכה. ואמרינו בסוכה, בשבת חולק על ר' יהודה ואוסר. י וכן ר' יהודה חולק ואוסר . בסוכה, ופשוטה היא. והמעשה שנעשה בציפרי בעת ששכחו להביא ספר תורה מערב שבת, ומצאו סדינין וסמכו עליהן משום סו נין וסמבו כי זון מסום מחיצה והביאו [ספר] תורה בשבת, על פי ר׳ ישמעאל בר' יוסי נעשה, ולא על פי ר' יוסי. אמר אבימי מחצלת ד' טפחים ומשהו. מעמידה באמצע בפחות מג' סמוך . (לדופן) [לסכך] ופחות מג׳ סמוך לקרקעית הסוכה, ועולה לו משום דופן, דקיימא לן כל פחות מג׳ כלבוד דמי. ואמרינז תרי לבוד, [לבוד] בסכך ולבוד בקרקעית הסוכה. ומסקנא רשמעתא כר' יוסי. דהא אותבינן מחצלת ז' ומשהו

מתרת בסוכה משום דופן, י ואוקימנא בסוכה גדולה.

בית שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל אומרים מלממה. נכל הספרים גרסינן איפכא בפ' כילד משתתפין (עירובין דף פו.): פירםן סלקא דעתך מהיכן הביאום. והלא היה אסור להכנים ולהוליא והא הכל מודים לא גרסינן דמחילה בלא גג לאו

אהל הוא ומחילה כזו מותר לעשות בשבת כדאמרינן בפרק כל גגות (שם דף פד.) אמר להו שמואל נגידו לי גלימא כך פי׳ בקונטרס וכמו כן בפרק כל הכלים (שבת דף קכה:) גבי פקק החלון דהאי חלון למעלה בגג אבל מן הלד לא שייך איסור אהל והביא ראיה כמו כן מההיא דכל הגגות דאמר להו שמואל נגידו לי גלימא ואהדרינהו רב לאפיה ופריך לשמואל למה לי למעבד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה ומשני שמואל דעבד ללניעותא בעלמא משמע דאם היה שתואל אוחר כרד ניחא ליה במאי דעבד שמואל הכי ולא הוה קשיא ליה מידי היכי שרי למיעבד הכי אלמא לא חשיב אהל בדפנות מן הלד דהא לא קפיד רב על עשיית המחיצה אלא משום דקסבר אסור לטלטל הסדין לתוכה וקשיא לפירוש הקונטרס מאי הקשה היאך הביאו הסדינים דלמא דרך מלבוש הביאום ועוד קשה דלשון חלון שייך בכותל ובגג ארובה כדתנן (בינה דף נה:) משילין פירות דרך ארובה וכמה ארובות שבדלת דפרק בתרא דיומא (דף עו.) היינו בארובות שבגג כמו ארובות השמים (בראשית ז) ועוד מוכח פרק מי שהוליאוהו (עירובין דף מד. ושם) דשייך מן הלד עשיית אהל גבי עשיית דופן פריך והא אתמר עלה הכל מודים שחין עושין אהל עראי בתחלה ביו"ט ובפרה כילד משתתפין (שם דף פו:) גרים בקונטרס כמו שכתוב בספרים פירסו לכתחלה מי שרי והאמר מר הכל מודים שאין עושין אהל עראי לכתחלה בשבת ונראה לר"ת דמן הלד נמי שייך עשיית אהל וכל היכא דאמרינן דמחילה זו מועלת להתיר חשיב עשיית אהל בתחלה כי הך דפרסו סדינין והוי כדופן שלישי

משלשה מפחים סמוך לדופן וכל פחות משלשה סמוך לדופן כלבוד דמי מאי קמ"ל הא קמ"ל שיעור משך סוכה קמנה שבעה: של סוכה דחשבינן אהל בפרק מי שהוליאוהו (שם מד.) אבל דופן רביעי אינה אלא תוספת אהל דבלאו הכי משתריא ורב שהקפיד בפרק כל גגות (שם דף 15.) אעשיית מחינה הקפיד דלדידיה כיון דאסור לטלטל לא היה לפרוש שם סדין בשבת משום עשיית אהל והא דפריך שמואל למה לי למיעבד הכי הא אמר זה מטלטל עד עיקר המחיצה כל שכן דאם היה אסור לטלטל דטפי הוי קשיא לן היכי שרי למיעבד הכי אלא האמת מקשה ומאן דשרי תוספת אהל אפילו באהל שלמעלה מן הגג נמי שרי כדמוכח פרק המולא תפילין (שם דף קב. ושם) גבי הנהו דיכרי דהוו בי רב הונא ביממא בעו טולא בליליא בעו אוירא ולקמן פ׳ הישן (דף מ:) גבי עובדה דרבי הליעזר ששבת בסוכתו של ס' (רבי יהודה) ברבי אילעאי נקיסרי: מהן דתימא חד לבוד אמרינן תרי לבוד לא אמרינן. ותימה דהא נמי מלחא דפשיטא היא דמכשירין לעיל (דף ז.)

בים שמאי אומרים מלמעלה. דיו אם עשאה מלמעלה מחוך אוגנו: מן הכוחל שביניהן. אותה הנעשית לחוץ בין החלרות ותלויה על פני פי הבור ואע"פ שלא נעשית בשביל המים דקא סבר מחילה תלויה מתרת בחלרות אפילו כל טלטול: בשיטת רבי יוסי. דמתניתין: לא רבי יהודה סבר לה כרבי יוסי. בית שמאי אומרים מלמעלה ובית הלל

שתהא מחינה תלויה מתרת בסוכה ולא רבי יוסי סבר לה כרבי יהודה בבור שתהא מתרת בשבת: דרבון. הא דאסרינן להביא מימי חלר זו לזו בלא עירוב מדרבנן הוא דמדאורייתא לא מיתסר אלא מרשות היחיד לרשות הרבים: אבל שבת דאיסור סקילה הוא. במלאכות דאורייתא מחמירין אפילו במידי דרבנן דאית בה: ואם תחמר. כיון דרבי יוסי לח סבר לה כרבי יהודה בשבת: מעשה שנעשה בליפורי. שהתירו בשבת על ידי מחילה תלויה כדאמר רב דימי לקמיה: על פי מי נעשה. והלא רבי יוסי ראש של ישיבת ליפורי הוה כדאמרינן בסנהדרין (דף לב:) לדק לדק תרדוף הלך אחר בית דין יפה אחר רבי יוסי לציפורי: לא על פי רבי יוסי נעשה. שכבר נפטר: אלא על פי רבי ישמעאל בנו. ומאי מעשה דכי אתא רב דימי אמר פעם אחת שכחו בליפורי ולא הביאו ספר תורה בערב שבת די [שהיה דרכן להלניע ספר תורה בבתים מפני הנכרים ואותו הבית שהניתו לתוכוז היה בבית אחד שבחלר בית הכנסת ובתים הרבה היו פתוחין לחלר ולא עירבו או שהיו חלרות הרבה פתוחות לאותו מבוי ובית הכנסת פתוח לו והיה ספר התורה בחלר שכנגד בית הכנסת ולא נשתתפו במבוי ואסור להוליא מן החלרות למבוי ופרסו סדינין על גבי עמודים שהיו לרוחב המבוי וחלקו את המבוי ולא היו פתוחים מן המחילה ולפנים אלא בית הכנסת וחלר שכנגדו והביאו ספר התורה שהרי שאר החלרות נסתלקו ואין איסור כאן: מהיכן הביאום. והלא היה אסור להכנים ולהוליא. והלא הכל מודים כו' לא גרסינן דמחילה בלא גג לאו אהל הוא ומחילה כזו מותר לעשות כדאמרינן

מתני' בפרק כל גגות (עירובין דף לד.) אמר להם שמואל נגידו לי גלימא: סדינין פרוסין. והיו גבוהין מן הארץ דהוה ליה מחילה חלויה: מחללם שרחבה ארבעה ומשהו. וארכה כאורך הדופן: מתרם בסוכה. אם תולה אותה באויר בפחות משלשה סמוך לסכך ופחות משלשה לקרקע וכגון שאין הסוכה גבוהה אלא עשרה מלומלמין: מחללת שבעה ומשהו. אלמא חד לבוד אמרינן ותו לא: בסוכה גדולה. הגבוהה הרבה שאין יכול לומר בה שני לבודין הלכך בעי מחללת שבעה ומשהו ומעמידה בפחות משלשה סמוך לסכך דהויא לה מחיצה עשרה ותו לא איכפת לן אם תלויה היא וקמ"ל דמשלשלין מלמעלה למטה כר' יוסי: פס ד' ומשהו מתיר בסוכה. אם גבוה י' ורחבה ד' ומשהו: ומוקי לה בפחום מג' סמוך לדופן. השני במקלוע וכי אמרינן לבוד איכא דופן שבעה וזה משך סוכה קטנה כדי ראשו ורובו:

קנה קנה פחות משלשה דדופן סוכה כדופן שבת ושמא סלקא דעתך לחלק בין שתי לערב ואין להקשות דתיסגי בשני חבלים שעוביין יתר מטפח ואמרינן לבוד כדאשכחן פרק קמא דעירובין (דף מו:) דמקיפין בשלשה חבלים והכא בשנים סגי הא אמרינן התם דלא החירו אלא בשיירא:

בי תניא ההיא בסוכה גדולה. בגבוה הרבה שאין יכול לומר שני לבודין הלכך בעי מחצלת שבעה ומשהו ומעמידה בפחות משלשה סמוך לקרקע כך פירש בקונטרס אבל בכל הספרים גרסינן מאי קמ"ל דמשלשל דפנות מלמעלה למטה כר' יוסי לפיכך לריך לפרש דמעמידה למעלה בפחות משלשה סמוך לסכך ואפילו גבוה הרבה מן הארץ כשרה כרבי יוסי דמתניתין דאמר מחילה תלויה מתרת: מת ארבעה. בהאי דמעומד שייך לשון פס ולעיל דרחבה לגובה הדופן שייך לשון מחצלת: בפחורת משלשה סמוך לדופן. מצות סוכה בשתי דפנות דשיטה דכולהו אמוראי דלעיל בפירקין (דף 1:) כרבנן דאמרי שתים כהלכתן היינו כמין גאם ואם האחת מן הדפנות שלימות סוכה בשתי דפנות דשיטה דכולהו אמוראי דלעיל בפירקין (דף 1:) כרבנן דאמרי שתים כהלכתן היינו כמין גאם ואם האחת מל דרום או לצד לפון בפחות משלשה לדופן מזרחית מוקי לה להאי פס ארבעה ומשהו לצד דרום או לצד לפון בפחות משלשה לדופן מזרחית ונחשב כסתום ויש כאן שתי דפנות שלימות ותימה למה לי פס ארבעה יעשה פס שני טפחים ויעמידנו סמוך לדופן וירחיק שלשה טפחים פחות משהו ויעמיד פס אחד של שני טפחים

ד) רש"ל. ה) ול"ל יוחנוז.

מוסף רש"י

. מן הכותל שביניהם. שתפסקת בין החלרות ומפסקת על פני הבור ואע"פ שאינה נכנסת לחוך . אוגנו (ערוביו פו.). דאמר אף ביבשה, הלכך במים נמי אין לריך שתראה המחילה עשויה בשביל המים ובחוך אוגני הבור (שם פו:). אבל שבת דאיסור סקילה. שבון לאיטון י אע"ג דברשויות ליכא סקילה, כל רבען כעין דאורייתא תקון (שם). ואם תאמר. הואיל ור' יוסי לגבי שבת לית ליה מחילה תלויה שם). מעשה שנעשה בציפורי. על ידי מחילה תלויה כדאמר לחמו. על ועל פיו היו עושין כולן לכל פין יטין עוטין פוק כדאמר בסנהדרין (לב:) אחר ר' יוסי לניפורי (ערובין שם). שכחו ולא הביאו ס"ת. לבית הכנסת ובחלר אחרת (ל"ל ובחלר אחת שאינם מהרש"א) הוה והיו מביאין אותו דרך חלר שאינה מעורבת ופרסו סדיניו על גבי עמודין להיות מחילה מפסקת אלל מחילות החלר מבית שהיה ספר תורה מונח בו ועד בית הכנסת. וכעין מבוי קטן כדי הילוך בין סדינים למחילות החלר ולא היו בני החלר אוסרים שם, שלא היה פתח פתוח לו אלא אותו פתח לבדו והנך סדינים מחילה תלויה הואי (שם).